

Западен фундаментализъм

Може да се каже, без да се преувеличава много, че фундаментализмът е една хронична болест на западния свят и дори една от най-вредните. Тя е толкова добре вкоренена, че е станала несъзнателна. Тя е също така добре представена от един от най-безгрижните на пръв поглед и най-груби политици в Европа, Силвио Берлускони, който твърди, че западната цивилизация е най-достойната и затова трябва да бъде наложена на целия свят.

Искам тук да говоря за два типа фундаментализъм - религиозен и политически. По време на представянето на моята нова книга *Насилнически род*, привличам вниманието на читателите към една вековна организация и нейната бавна но все пак явна трансформация. Говоря за Римо-Католическата църква и за Християнството в неговата католическа версия. Говоря за това, което е представлявало през вековете една доминираща идеология в целия западен свят - западният фундаментализъм.

Още от времето на папа Александър VI (1492-1503) и стигайки до настоящия папа Франциск (с своята Лаудато Си), може да се проследи курса на промяната в исторически, библейски и теологически план. Казавам това, за да потвърдя че ако тази промяна не съществуваше, тогава нямаше да я има и надеждата за бъдещето на западната култура.

Папа Александър VI с папската була (указ) *Inter Caetera* адресирана до испанския крал в 1493 година установява правото на владение на земите, открити в морски походи и утвърждава договора за поделение на света. Този документ легитимира испанската колонизация и довежда до безвъзвратното разрушаване на етнически групи, култури и стари религии.

Указът на Папа Николай V *Romanus Pontifex* в 1455 година бил още по арогантен: "Давам ви пълна и свободна власт да нахлувате, завладявате, побеждавате и печелите и да подчините всички пагани, във всяка част от земята и да ги ЗАРОБИТЕ завинаги".

Всичко това в името на вярата и на империята на цената на унищожаването на 6 милиона местно население и опустошаването на бразилските гори.

Но тази религиозна версия на фундаментализма има и своя граждански израз чрез действията на колонизаторите, които практикували терор в отношенията си с местните народи.

Кардинал Йозеф Радцингер през 2001 година пише указ с който потвърждава средновековната идея според която въвн от Римската Църква няма спасение за човечеството. През 1845 година американският журналист Джон О'Съливън използва за първи път понятието *Manifest Destiny*, или съдбовната предопределеност на американско надмощие в света. С тези думи О'Съливън оправдава американският експанзионизъм по време на присвояването на част от Мексико от страна на САЩ. През 1900 сенаторът от Индиана Алберт Бевъридж казва: "Бог е предопределил народа на Северна Америка като нация избрана която да даде начало на възраждането на света". И други американски президенти (както ще видите ако прочетете книгата ми) в това число и Джордж Буш млади, са се опирали на тази идея за да оправдаят войните за надмощие в Близкия изток.

Западния свят вижда себе си като най-добър - има най-добрата религия, най-добрата форма на управление, най-добрата технология и наука и най-добрата гледна точка за света. Това е фундаментализъм. Това означава да направиш от личната си истина - универсална и да я наложиш на другите. Тази арогантност живее в съзнанието и подсъзнанието на западния човек. Но все пак имаме една противоотрова - вглеждането в себе си и осъзнаването на последиците от фундаментализма за човечеството.

Завършвам с думите на големия испански поет Антонио Мачадо:

"Не твоята истина. Истината.

Нека да я търсим заедно.

Твоята истина, задръж я за себе си".

Ако търсим истината чрез диалог и доверие, тогава бавно ще избледнее моята истина за да остави място на Истината която всички заедно споделяме. Така може би ще може да се ограничи фундаментализмът в нашия западен свят.

Андреа Канталуппи